

2025-06-17

LI2025/00674

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Remissvar: Anpassning till EU:s avskogningsförordning (SOU 2025:17)

Sammanfattning:

EU:s avskogningsförordning kan påverka arbetsvillkor och ansvarsfördelning i flera led. Det krävs att arbetsgivare implementerar system för tillbörlig aktsamhet, dokumentation och rapportering – vilket ökar den administrativa bördan och kräver kompetensutveckling för arbetstagare. Det är också tydligt att sanktioner mot överträdelser kan bli mycket kännbara, inklusive höga böter och fängelsestraff, vilket i sin tur ökar pressen på de anställda att undvika misstag. Arbetsmiljölagen aktualiseras därmed i förhållande till stress, arbetsbelastning och behov av tydlig arbetsledning.

Ur ett demokratiskt och arbetsrättsligt perspektiv innebär förordningen dessutom ett förstärkt skydd för visselblåsare och tredjepartsinformerade synpunkter, vilket bör ses som positivt. Samtidigt förutsätter det ett starkt integritetsskydd, vilket måste säkerställas i tillämpningen.

Förslag:

1. Kompetenslyft och utbildning: alla berörda anställda inom relevanta sektorer bör få utbildning i innehåll och konsekvenser av den nya förordningen, inklusive vad tillbörlig aktsamhet innebär i praktiken.
2. Skydd för arbetstagare: det bör slås fast att inga anställda får bära det rättsliga ansvaret för regelöverträdelser som ska bäras av företagsledningen. Arbetsgivare måste säkerställa rätt kompetensstöd och resurser.
3. Fackligt inflytande i efterlevnadssystem: fackliga representanter bör få delta i utformningen och uppföljningen av företagets aktsamhetsrutiner, t.ex. genom arbetsmiljökommittéer.
4. Arbetsmiljöfokus: en riskbedömning av psykisk och administrativ arbetsbelastning ska göras i samband med införandet av nya krav, i enlighet med Arbetsmiljöverkets föreskrifter.
5. Förhandlingsrätt vid förändringar: alla strukturella förändringar i produktion, kontroll eller arbetsorganisation kopplat till EU-förordningen bör förhandlas enligt MBL §11 och §19.